

Evropská
komise

Stručný průvodce eurem

Economic and
Financial Affairs

0 euru

Společná měna euro vznikla v roce 1999: zprvu se objevovala pouze na výplatních páskách, účtech a fakturách. Od 1. ledna 2002 ale byly do oběhu uvedeny skutečné eurobankovky a euromince a lidé tak mohli začít vybírat euro z bankomatů a platit s ním v obchodech. Tím se do dějin zapsal další významný krok evropské hospodářské integrace, tedy procesu, který začal založením Evropského hospodářského společenství v roce 1957.

Minulost a současnost: Na cestě k euru

1957

Vzniká Evropské hospodářské společenství, které otevírá společný trh a umožňuje, aby se zboží, osoby, služby a kapitál neomezeně pohybovaly mezi členskými státy.

Společnému trhu se daří a rozšiřuje se. Obchod je však omezován existencí mnoha měn v oběhu.

1992

Podpisem Maastrichtské smlouvy se rozhodne, že Evropa bude mít silnou a stabilní jednotnou měnu 21. století.

1999

Euro začíná fungovat jako „virtuální“ měna.

2002

Euro je na světě – do oběhu je dáno více než 8 miliard eurobankovek a 38 miliard euromincí.

Eurozóna, která tvoří druhou největší ekonomiku světa, se neustále rozšiřuje o nové státy.

Co je cílem?

Cílem zavedení eura a vzniku **hospodářské a měnové unie (HMU)** je, aby ekonomiky fungovaly efektivněji, a tudíž zajišťovaly evropským občanům větší nabídku pracovních míst a větší blahobyt.

Bližší pohled na euro

Euro se označuje symbolem €. Podoba eurobankovek je společná pro všechny členské státy eurozóny.

Eurobankovky jsou chráněny několika bezpečnostními prvky. Přesvědčit se můžete sami. Stačí si bankovky dobře prohlédnout.

Euromince mají na lícové straně jednotné provedení, rubová strana se však liší, jelikož jsou na ní vyobrazeny motivy navržené jednotlivými státy.

Euro ve světě

Možná budete překvapeni rozmanitostí regionů, ve kterých se na světě euro používá. Platit jím můžete například v Karibiku (Guadeloupe, Martinik a Svatý Bartoloměj), v oblasti Indického oceánu (Mayotte a Réunion) a Atlantského oceánu (Azory, Kanárské ostrovy, Madeira a Saint Pierre a Miquelon), jakož i v Ceutě a Melille na severním pobřeží Afriky a ve Francouzské Guyaně v Jižní Americe. Také se jako národní měna používá v Andoře, Monaku, San Marinu a ve Svatém stolci a jako měna *de facto* v Kosovu¹ a Černé Hoře.

¹ Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1244 (1999) a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

Výhody převládají

Euro se v posledních několika letech potýkalo s dnes již dobře podchycenými problémy. Dluhová krize vynesla na světlo slabá místa, která bylo třeba důkladně zanalyzovat a nalézt pro ně řešení. Proto byl posílen rámec, který tvoří hospodářskou a měnovou unii (HMU).

Přestože bylo důležité reagovat na problémy správy ekonomických záležitostí, neměli bychom zapomenout na obrovské výhody, které euro přineslo Evropě, jejím občanům a podnikům.

Výhody pro občany

Širší nabídka, lepší ceny

Mezi obchody a dodavateli existuje nyní větší konkurence. Díky tomu jsou ceny nižší a nehrozí jejich prudké výkyvy.

Snazší nakupování v zahraničí

V rámci eurozóny nemusíme jednotlivé měny mezi sebou přepočítávat. Jelikož jsou všechny ceny v eurech, je jednoduché je porovnat. Díky tomu můžeme vybírat ze širší nabídky zboží.

Stabilní měna

Od zavedení eura se roční míra inflace v zemích eurozóny pohybuje okolo 2 %. Porovnáme-li to s 20% inflací (a někdy i vyšší), která zasáhla některé členské státy EU v 70. a 80. letech 20. století, je současná inflace neobyčejně stabilní a nízká.

Levnější a snazší cestování

Cestování po státech eurozóny je nyní z praktického hlediska mnohem jednodušší a příjemnější. Nemusíme myslet na výměnu peněz ani platit směnárenské poplatky.

Euro je rovněž jednoduché směnit v mnoha zemích mimo eurozónu. Odhaduje se, že hodnota asi 20 až 25 % eurobankovek obíhá v zemích mimo eurozónu.

Výhody pro podniky

Je to jednoduché:
nižší úrokové sazby =
více investic

- Nízká inflace udržuje úrokové sazby na nízké úrovni.
- Firmy si na své investice (např. do nových strojů nebo výzkumu a vývoje) mohou půjčovat levněji.
- Nové výrobky, nové služby a vyšší produktivita.
- Hospodářský růst a vyšší počet kvalitních pracovních míst.

Hospodářská stabilita podporuje dlouhodobé plánování

Chtějí-li evropské podniky dlouhodobě investovat, jsou dnes v mnohem lepší situaci. Úrokové sazby jsou stabilní, a proto se dá snadno předvídat, zda budou vynaložené investice ziskové.

Nižší riziko a nižší náklady podporují přeshraniční obchod a investice

V minulosti probíhal obchod mezi členskými státy EU v mnoha měnách, jejichž kurzy kolísaly. Aby podniky toto riziko pokryly, prodávaly do zahraničí většinou za vyšší ceny, což bylo na úkor rozvoje obchodu. Takové riziko již nyní nehrozí.

Navíc obchodování v rámci jednotného trhu, na němž se používá jednotná měna, je efektivnější než obchodování na mnoha trzích a v několika měnách. Před zavedením eura se náklady na směnu měn v EU odhadovaly na 20 až 25 miliard eur ročně. Se vznikem eurozóny tyto náklady zanikly.

Výhody pro Evropu

Integrovanější finanční trhy

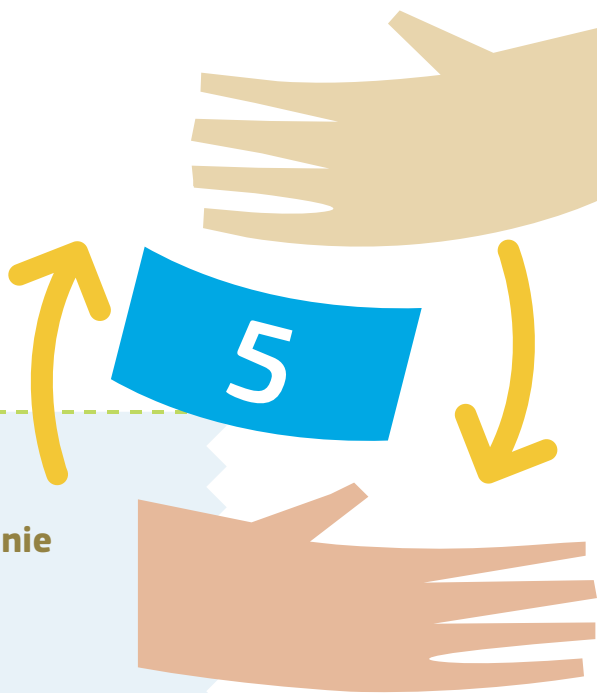
Díky hospodářské a měnové integraci je nyní mnohem snazší investovat kapitál tam, kde je to nejefektivnější. Na rozšířeném finančním trhu eurozóny, vhodně regulovaném a s náležitým dohledem, je rovněž k dispozici více investičního kapitálu a investoři zde mohou více rozkládat svá rizika.

Silnější mezinárodní postavení eurozóny

Největší aktéři světového hospodářství se scházejí v rámci mezinárodních uskupení, například na půdě Mezinárodního měnového fondu (MMF) a skupin G7, příp. G20, aby společně prosazovali stabilitu na světových trzích. Po americkém dolaru je euro v současnosti druhou nejvýznamnější světovou měnou. Jako jedna z nejvýznamnějších hospodářských oblastí světa má EU ve světě respektované postavení.

Euro představuje výhodu pro evropské podniky, které obchodují v mezinárodním měřítku

Díky své síle, dostupnosti a důvěře, které se těší, je euro oblíbenou měnou v mezinárodních obchodních transakcích. To podnikatelskému sektoru eurozóny umožňuje platit i inkasovat v eurech, a být více méně imunní vůči kolísání měn na světových trzích. Obchodování je mnohem jednodušší i pro naše obchodní partnery.

Výhody eura: stručná rekapitulace

Výsledkem hospodářské a měnové unie a eura je:

- stabilní měna,
- nízká inflace a úrokové sazby,
- transparentnost cen,
- absence nákladů na směnu peněz,
- integrovanější finanční trhy s odpovídající regulací a dohledem,
- výkonnější ekonomika,
- vznik rámce pro zdravější veřejné finance,
- silnější postavení EU ve světovém hospodářství,
- výhoda v mezinárodním obchodu,
- hmatatelný symbol evropské identity.

Zavádějící informace o euru: nenechte se zmást

Mýtus kolující o euru: Euro způsobilo nárůst inflace

Snížením inflace a zosřtením konkurence nám euro ve skutečnosti životní náklady podstatně snížilo! V eurozóně drží euro po celá léta růst inflace a cen na velmi nízké úrovni.

Mýtus kolující o euru: Zavedením eura se nežádoucím způsobem omezuje suverenity jednotlivých států

V současném globalizovaném světě i ekonomické spolupráce zemí eurozóny naopak suverenity jednotlivých států posiluje. Tím, že se stát při zavedení eura dobrovolně vzdává určité části suverenity ve prospěch celku, koordinuje svou hospodářskou politiku v zájmu všech zemí eurozóny a omezuje své výdaje, může získat skutečný vliv a moc v hospodářské sféře.

Fakta a čísla

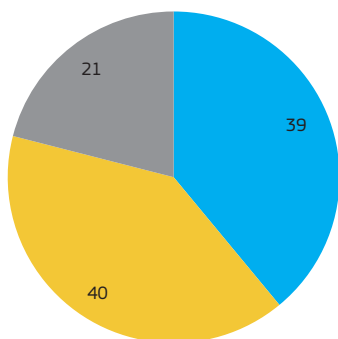
Při zavedení eura bylo uvedeno do oběhu 38 miliard mincí. To bylo v té době přibližně 124 mincí na osobu v eurozóně.

Euro je atraktivní rezervní měna pro ostatní země. V roce 2017 bylo v eurech drženo přibližně 20 % světových rezerv.

Poté, co byly v roce 2001 zavedeny předpisy o přeshraničních platbách v eurech, se průměrné náklady na převod 100 eur snížily z 24 eur na 2,40 eura.

V eurech je denominováno zhruba 39 % objemu globálních finančních transakcí, a to vedle plateb uvnitř eurozóny. Pro porovnání, v amerických dolarech jich je denominováno 40 %.

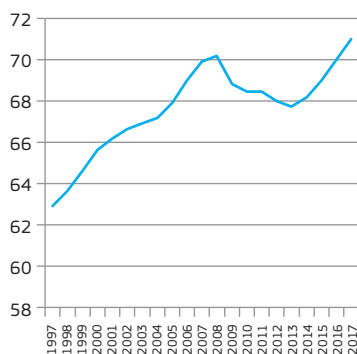
Podíl eura na platbách v celosvětovém měřítku – 2017 (%)

■ euro ■ americký dolar ■ jiné

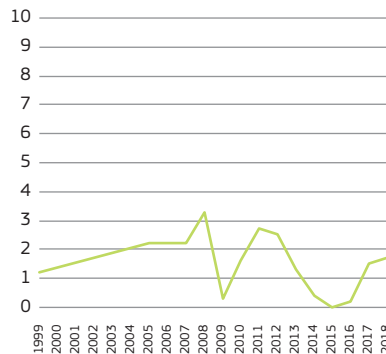
Měna mezinárodního obchodu

Míra zaměstnanosti v eurozóně (obyvatelstvo ve věku 20–64 let)

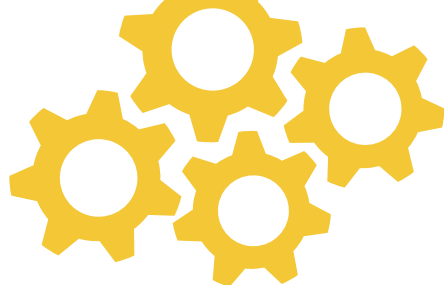
Měna růstu a zaměstnanosti

Inflace v %, eurozóna

Měna stability

Pravidla hry: Přijetí a správa eura

Jak se vyhnout úskalím

Nedávná finanční a dluhová krize odhalila v systému koordinace hospodářských politik v rámci hospodářské a měnové unie určitá slabá místa. V reakci na tuto situaci zpřísnila EU pravidla a postupy, jejichž prostřednictvím země eurozóny své hospodářské a rozpočtové politiky koordinují. Tyto změny podpoří naše hospodářství a napomohou tomu, aby v budoucnu k žádné podobné krizi již nedošlo.

Členství v klubu

Euro může v zásadě přijmout kterýkoli členský stát EU. Avšak pokud tak chce učinit, musí splnit řadu vstupních kritérií a prokázat, že je jeho ekonomika na euro připravena. Na základě těchto vstupních neboli konvergenčních kritérií se posuzuje, zda jsou veřejné finance daného členského státu postaveny na pevných a udržitelných základech. K tomu slouží referenční hodnoty uvádějí výši rozpočtového schodku a veřejného dluhu. Dále je třeba zajistit, aby členský stát EU dosahoval vysoké úrovně makroekonomické stability a konkurenceschopnosti z hlediska nízké míry inflace a nízkých dlouhodobých úrokových sazeb, jakož i stability směnného kurzu.

Zajistit zdravé veřejné finance

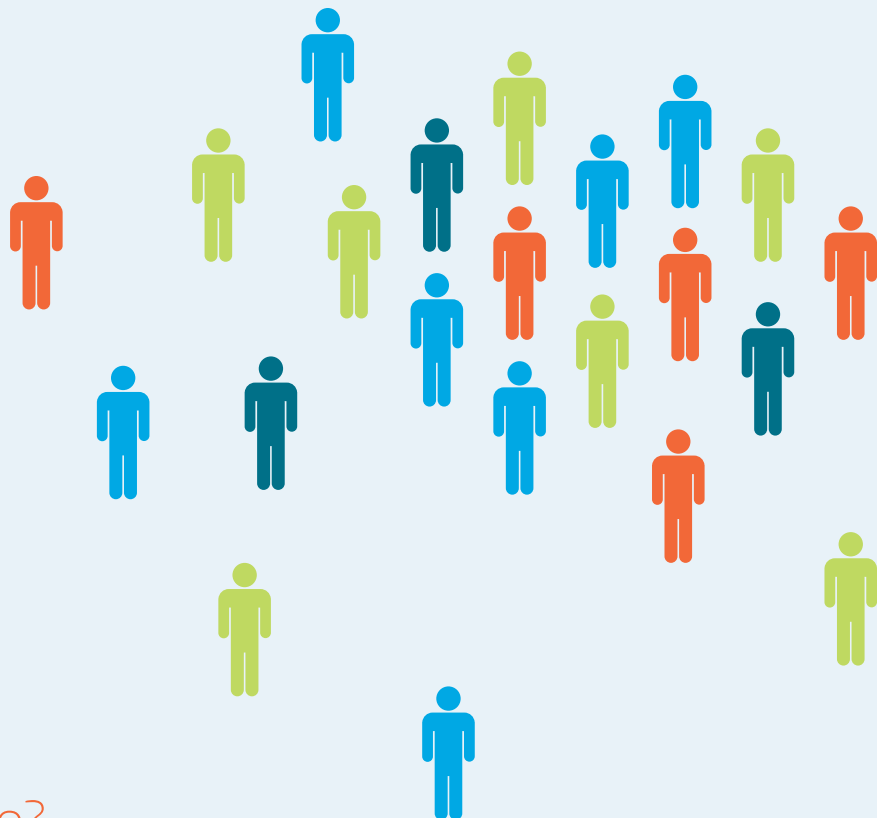
Euro přináší mnoho výhod, ale pouze tehdy, pokud hospodářské politiky zúčastněných členských států EU fungují správně. To je důvod, proč je členství v eurozóně od samého počátku podmíněno povinností nevytvářet vysoké a nepřiměřené rozpočtové schodky a udržovat veřejné zadlužení na rozumné úrovni. Tento závazek řádné fiskální politiky je sledován v rámci Paktu o stabilitě a růstu.

Ustanovení tohoto paktu se od hospodářské krize výrazně zpřísnila. Vlády jednotlivých států musejí nyní předkládat návrhy svých rozpočtů Komisi a ostatním členským státům eurozóny k přezkoumání. Byly zavedeny přísné kontrolní mechanismy, které ověřují, zda členské státy skutečně plní rozpočtové cíle, k nimž se zavázaly. V případě nutnosti je možné uložit sankce.

Zajištění konkurenceschopnosti a podpora růstu

Pro prosperitu hospodářství eurozóny jsou důležité nejen zdravé veřejné finance. Krize rovněž odhalila potřebu pozměnit regulaci finančních služeb a pečlivě sledovat vývoj na finančním trhu. Byly také zavedeny nové kontrolní nástroje, jimiž se má zajistit, aby se v zemích eurozóny přijímaly hospodářské politiky zajišťující konkurenceschopnost, podporu růstu a tvorbu pracovních míst. Prevence je vždy lepší než léčba, a proto mají tyto nové nástroje dohledu za cíl zabránit vzniku nebezpečné hospodářské nerovnováhy, jako je např. bublina na trhu s nemovitostmi.

Kdo je kdo?

Evropská komise

Komise, a zejména její Generální ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti, má za úkol sledovat hospodářský vývoj v celé EU a pomáhat při provádění již zmíněné legislativy a při vypracování nových právních předpisů.

Evropská centrální banka

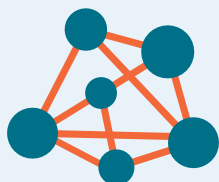
Evropská centrální banka (ECB) je nezávislý orgán EU, který přijímá rozhodnutí o měnové politice v eurozóně s cílem udržet cenovou stabilitu. ECB ve spolupráci s orgány dohledu jednotlivých států také zodpovídá za to, že je dohled nad evropským bankovním sektorem účinný a důsledný.

Evropský parlament

Evropský parlament hraje v tomto procesu zákonodárnou úlohu. Pořádá slyšení, projednává nové návrhy, hlasuje o nich a spolu s Radou rozhoduje nebo poskytuje svá stanoviska k tomu, zda určitá politická opatření mají nebo nemají být přijata.

Rada pro hospodářské a finanční věci a Euroskupina

Jedná se o zasedání Rady, na nichž je přijímána valná část rozhodnutí. Radu pro hospodářské a finanční věci tvoří ministři financí všech členských států EU, Euroskupina je složena pouze z ministrů financí členských států eurozóny.

- Eurozóna
- Členské státy EU, které se rozhodly pro neúčast („opt-out“)
- Členské státy EU, které euro zatím nepřijaly

Další informace

Euro:

www.ec.europa.eu/euro

Evropská komise, Generální ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti:

https://ec.europa.eu/info/departments/economic-and-financial-affairs_cs

Evropská komise:

https://ec.europa.eu/commission/index_cs

Evropská centrální banka:

www.ecb.eu

Rukopis aktualizován v březnu 2019.

© Evropská unie, 2019

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

Ilustrace: © Evropská komise

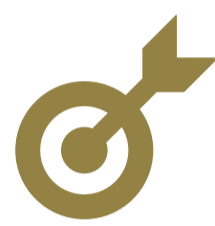

Evropská
komise

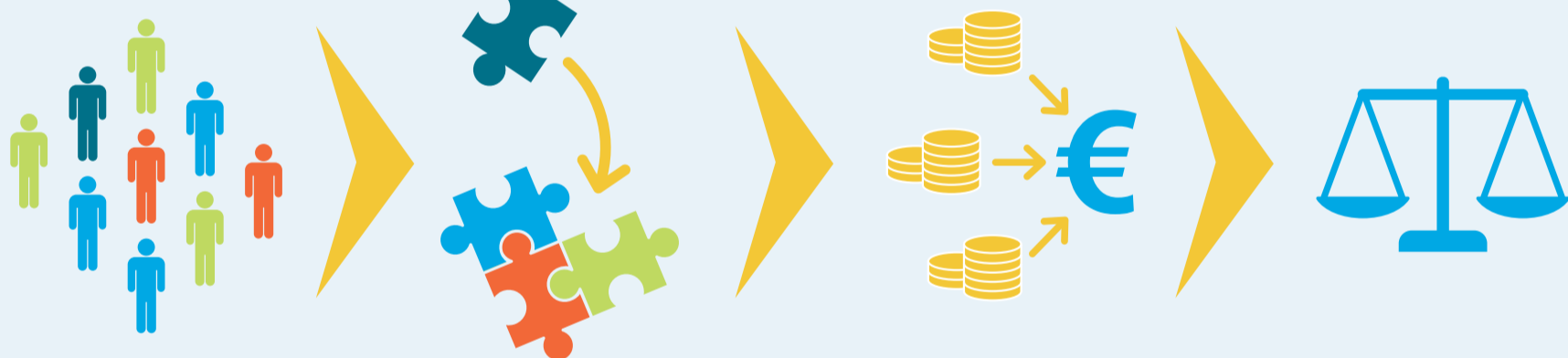
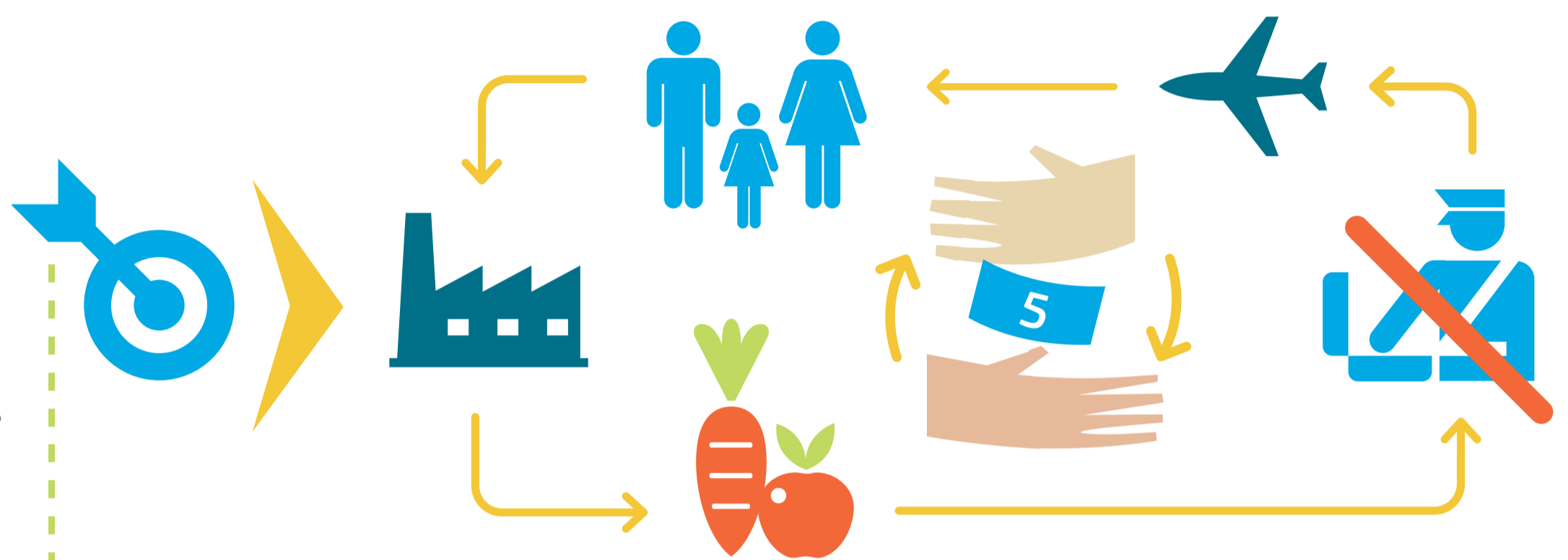
Cesta ke společné měně: historie eura

1957

Příprava budoucnosti společného trhu

Založení Evropského hospodářského společenství v roce 1957 stálo u zrodu společného trhu a evropské integrace. Umožnilo, aby se zboží, osoby, služby a kapitál mohly bez překážek pohybovat mezi členskými státy.

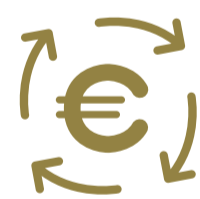
1992

Společný trh se stává realitou

S nárůstem obchodování v rámci Evropy se ukázalo, že rozvoj vnitřního trhu je omezen existencí mnoha národních měn v oběhu. Jak ale tuto překážku integrace odstranit? V roce 1992 bylo v Maastrichtské smlouvě rozhodnuto, že Evropa bude mít silnou a stabilní jednotnou měnu 21. století.

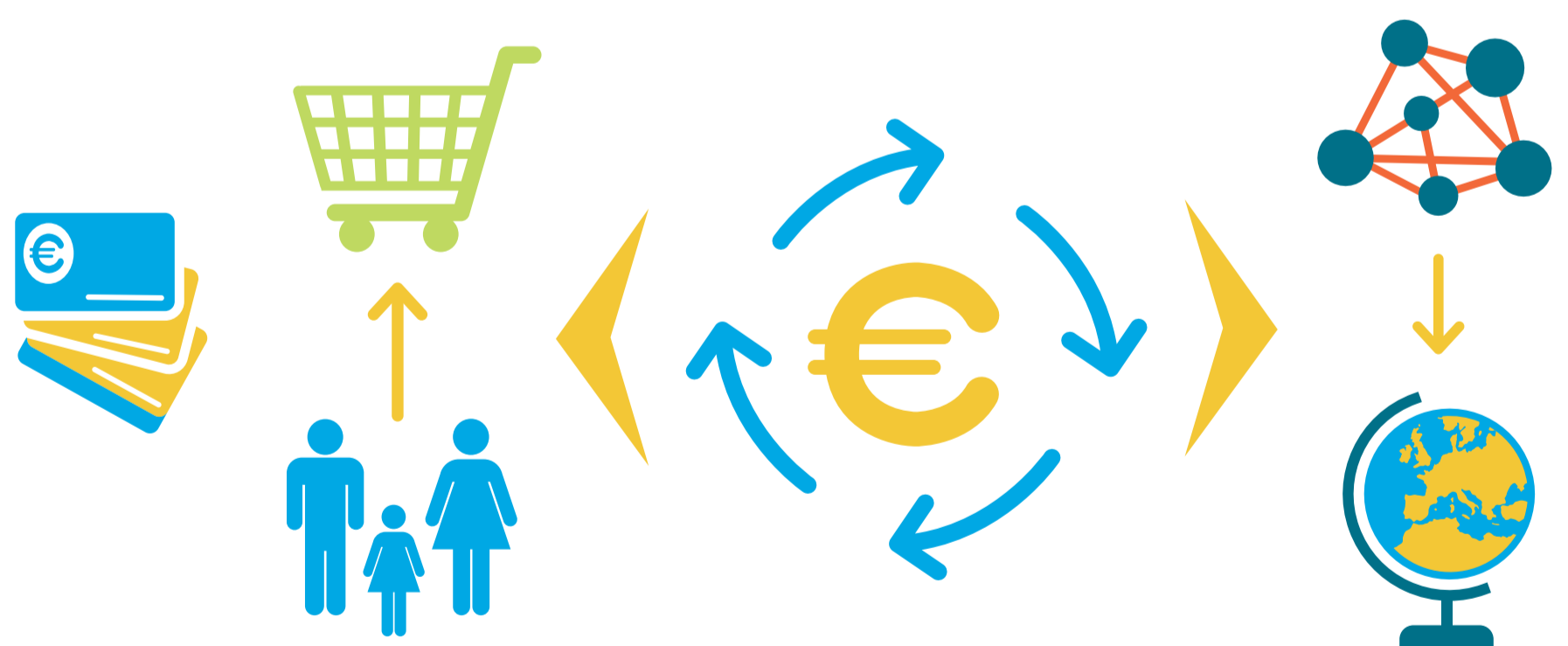
2002

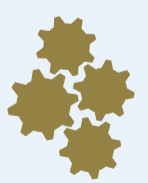
Zrod eura

Dne 1. ledna 2002 se eurobankovky a euromince poprvé objevují v bankách, pokladnách obchodů i našich peněženkách. Eurozóna se od této doby dále rozrůstá, což přináší hmatatelné výhody stále většímu počtu občanů a podniků.

Rozšiřování eurozóny je neustálý a dynamický proces.

SOUČASNOST

Udržet správný kurs eura

Kritéria a pravidla, která zajišťují stabilní vývoj hospodářství eurozóny, existovala od samého začátku. Po propuknutí krize byl rámec správy ekonomických záležitostí eurozóny posílen, aby se postižené země znovu postavily na nohy a k podobným problémům v budoucnosti již nedocházelo. Evropská komise se rovněž snaží zajistit integrovanější a spravedlivější hospodářskou a měnovou unii.

